

del 2
inledning

2. INLEDNING

2.1 Bakgrund

Vind är en förnybar energikälla som inte bidrar till växthuseffekten. Däremot kan vindkraftverken påverka exempelvis landskapsbilden på ett negativt sätt, eftersom vindkraftverken är påfallande höga och syns vida omkring i de flesta landskap.

Vindkraft är idag den snabbast växande energiformen i världen (Energimyndigheten 2008). Vid årsskiftet 2007/2008 hade Sverige 887 vindkraftverk med en sammanlagd installerad effekt på 706 MW (Vindforsk 2008). Energiproduktion från vindkraft utgör dock fortfarande en minimal del av Sveriges energiproduktion, idag under 1 %.

All energiproduktion kräver att markområden tas i anspråk. Planering av hur mark och vatten ska användas är ytterst kommunernas ansvar som prövar markens lämplighet för olika ändamål genom översiktsplaner och detaljplaner. Vindkraftplanen är ett led i arbetet med att planera för en framtida vindkraftsutbyggnad i Tingsryds kommun och därmed en del i arbetet med att långsiktigt förändra energiförsörjningen i Sverige.

Tingsryds kommun har erhållit bidrag från Boverket för att ta fram en vindkraftsplan. Vectura Consulting AB har på uppdrag av Tingsryds kommun tagit fram detta tematiska tillägg till översiktsplanen i samarbete med kommunens tjänstemän.

2.2 Syfte

Planens syfte är att utgöra underlag för en strukturerad utbyggnad av vindkraften i Tingsryd kommun. Planen ska dels vara ett stöd i kommande bygglovhantering och eventuell detaljplaneläggning för vindkraft, dels ange riktlinjer som underlättar för vindkraftsintressenter att planera sina vindkraftsprojekt.

Planen ger vägledning om var det är lämpligt och olämpligt att uppföra vindkraftverk. Det gör det möjligt för vindkraftsintressenter att i första hand söka sig till områden med goda förutsättningar för vindkraft och på så sätt underlätta handläggningsarbetet.

I planen ska en avvägning mellan behovet av utbyggnaden av vindkraft och andra allmänna intressen som kommunen har att ta hänsyn till redovisas. Avsikten är att identifiera de områden som är mindre lämpliga för vindkraftetablering och undanta dessa. För övriga områden är avsikten att formulera riktlinjer för vindkraftetablering. Det är viktigt att ta tillvara den miljövänliga resurs som vinden utgör så att vindenergin utnyttjas optimalt. Vindkraftsplanen ska alltså bidra till en god hushållning med såväl vindenergin som andra resurser.

2.3 Avgränsningar

Den geografiska avgränsningen omfattar Tingsryds kommun. Tillägget avser samma tidsperiod som den nuvarande översiktsplanen. Översiktsplanen ska omarbetas när den är inaktuell. Vindkraftsplanen kommer då att inarbetas i kommunens översiktsplan. Tingsryds kommun har för avsikt att påbörja detta arbete under 2011.

Planen avser kommersiella vindkraftverk. I vindkraftsplanen behandlas inte vindkraftverk med en totalhöjd (höjd från marken upp till översta vingpetsen) under 20 meter. Sådana mindre verk, ofta kallade "miniverk", har en begränsad påverkan på omgivningen vilket gör att de faller utanför det som vindkraftsplanen reglerar. Det krävs inte bygglov enligt plan- och bygglagen för att bygga ett sådant vindkraftverk om inte verket ska monteras på en byggnad eller kommer uppföras på ett närmare avstånd från tomtgränsen än verkets höjd (www.vindlov.se).

Ett så kallat gårdsverk definieras som ett vindkraftverk med en totalhöjd på 20-50 meter eller ett verk vars rotordiameter överstiger 3 meter. För att bygga ett sådant vindkraftverk krävs bygglov enligt plan- och bygglagen. Dessa verk kan behandlas enligt Plan- och bygglagen (PBL) kap 8, oavsett vad vindkraftsplanen säger.

2.4 Nationella mål och riktlinjer

Genom Kyotoprotokollet har Sverige, tillsammans med de övriga EU-länderna, kommit överens om att minska utsläpp av ämnen som påverkar klimatet. Enligt protokollet ska Sverige reducera utsläppen av växthusgaser med åtta procent från 1990 års nivå fram till 2012. För att nå målet behöver man på nationell nivå arbeta för att minska utsläpp genom att bl.a. utveckla förnybara energikällor. Riksdagen antog år 2002 ett planeringsmål att vindkraften till år 2015 ska ge en årsproduktion om 10 TWh.

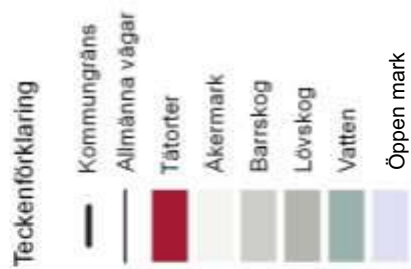
Energimyndighetens planeringsmål för vindkraft år 2020 är 30 TWh, varav 20 TWh vindkraft på land och 10 TWh lokaliserat till havs och i vattenområden. Det nuvarande planeringsmålet är på 10 TWh/år 2015. Idag producerar vindkraften i Sverige cirka 2 TWh. Det innebär att antalet vindkraftverk behöver öka från knappt 900 till 3 000 – 6 000 stycken beroende på effekt.

2.5 Kommunens mål

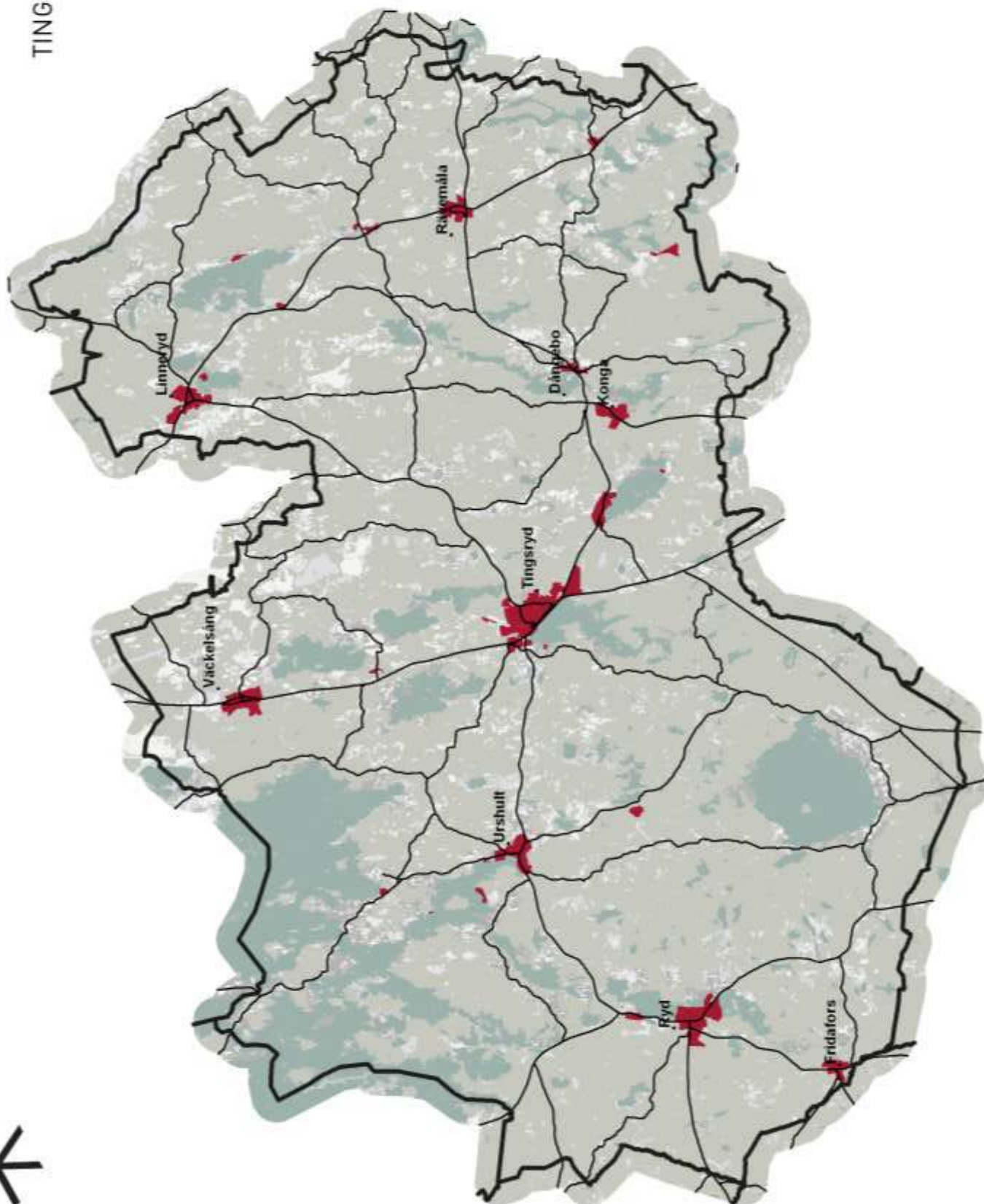
I propositionen "Miljövänlig el med vindkraft – åtgärder för ett livskraftigt vindbruk" (prop. 2005/06:143) betonade regeringen vikten av att bl.a. kommuner aktivt bidrar till förbättrade förutsättningar för planering av en lokalt förankrad, förnybar och långsiktig hållbar elproduktion från vind. Med utgångspunkt från detta är Tingsryds kommuns vision och mål att bidra till att det nationella målet uppnås.

Kommunen har, i den kommunövergripande översiktsplanen, uttalat en positiv inställning till utbyggnaden av vindkraft.

TINGSRYDS KOMMUN

Karta 1

2.6 Tematiskt tillägg till översiktsplanen

Med en särskild översiktsplanering för vindkraft kan kommunen i förväg tala om var man anser att vindkraftsetableringar är lämpliga och var de av olika skäl inte är lämpliga. Översiktsplanen är vägledande för efterföljande beslut. Det gäller när kommunen prövar uppförande av olika byggnationer eller när andra beslut tas som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. Därför är det viktigt att översiktsplanering görs för vindkraft.

Enligt plan- och bygglagens andra kapitel ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål områdena är mest lämpade för. Där står också att en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och mer energi och råvaror skall främjas. Det är plan- och bygglagen som styr hur planprocessen ska gå till. Ett tematiskt tillägg till översiktsplan handläggs som en översiktsplan enligt plan- och bygglagens fjärde kapitel. Lagstiftningen ställer vissa grundläggande krav på hur en översiktsplan ska vara utformad men ger även en stor frihet i det närmare innehållet. Flera statliga utredningar tar även upp översiktsplanen som det lämpligaste verktyget för lokaliseringsprövning av vindkraft.

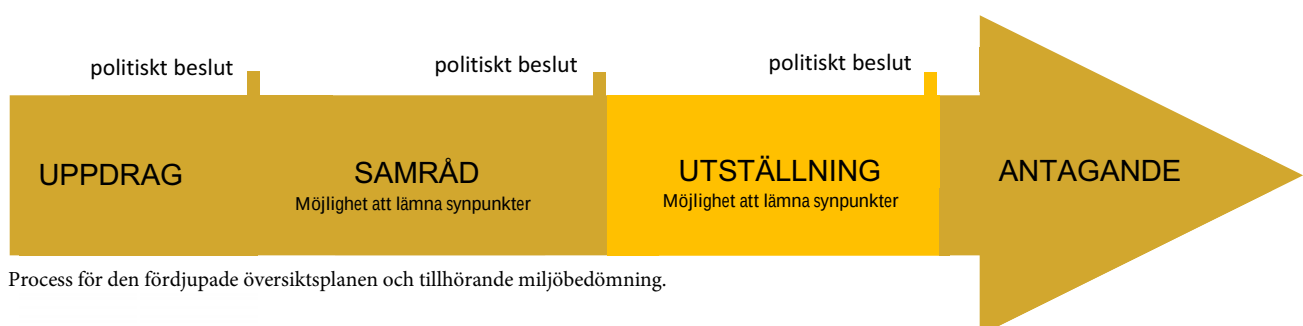
Tingsryds kommun har bestämt att vindkraftsfrågorna behandlas i ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen, för att vid kommande revidering arbetas in som en egen del i den. Planen kommer att antas av kommunfullmäktige efter ett sedvanligt samråds- och utställningsförfarande. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har upprättats, enligt miljöbalken 6 kap 11 §. Miljökonsekvensbeskrivningen ska läsas tillsammans med övriga planhandlingar.

2.7 Ändringar som underlättar

För att nå uppsatta planeringsmål krävs en omfattande utbyggnad av vindkraft.

I propositionen, 2008/09:146 *Prövning av vindkraft*, föreslår regeringen flera ändringar som syftar till att underlätta utbyggnaden av vindkraft samtidigt som kraven på en rättssäker och omsorgsfull prövning inte minskar. Den prövning för uppförande av vindkraftverk som sker enligt plan- och bygglagen (1987:10) och miljöbalken handlar till stor del om samma frågor. Regeringen föreslår därför att de nuvarande kraven på detaljplan och bygglov i huvudsak tas bort i de fall uppförandet av ett vindkraftverk har fått tillstånd enligt miljöbalken. Det ska dock fortfarande krävas detaljplan när vindkraftverk avses att uppföras i områden där det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Se kap 10, *Lov- och tillståndsprövning*. Kravet på bygganmälan kvarstår.

Process för den fördjupade översiktsplanen och tillhörande miljöbedömning.

I övrigt ändras reglerna om bygglovsplikt på så sätt att bygglovsplikt införs för vindkraftverk som är högre än 20 meter och den bygglovsplikt som beror på vindturbinens diameter ändras så att bygglovplikten inträder när diametern är större än tre meter. För mer utförlig information se <https://www.vindlov.se>

För att kommunerna, trots de föreslagna ändringarna, ska behålla ett inflytande över etableringen av vindkraft föreslår regeringen att det för miljöprövningen införs en bestämmelse om att prövningsmyndigheten får ge tillstånd till en vindkraftsanläggning endast om kommunfullmäktige har tillstyrkt det. Fortfarande ska dock regeringen kunna tillåta en anläggning för vindkraft om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd.

2.8 Disposition

Denna plan beskriver inledningsvis syfte och mål med planen i förhållande till planens avgränsning och svensk lagstiftning. Planen ska ge en tydlig vägledning och därmed ett tydligt fokus på förslaget samt bakomliggande analyser. Utifrån analyserna har bedömningar, likt Länsstyrelsen i Kronobergs län, tagits fram för att på det sättet dels undanta de områden där kommunen anser att vindkraftsutbyggnad helt ska undvikas, dels formulera riktlinjer för övriga områden.

Vidare redovisas hur vindkraftverk generellt ser ut och fungerar, vilken energi som produceras, vilken markåtgång som krävs etc. samt vilka förhållanden som gäller i Tingsryds kommun med avseende på olika bevarandebestånd m.m. En landskapsbeskrivning med fokus på vindkraftetablering ingår i denna del. Kapitel 6 till 8 utgör grunden för ställningstagande och analyser vilka direkt leder till kommunens identifiering av möjliga områden för vindkraft.

Konsekvensanalyser har gjorts kontinuerligt vid upprättandet av denna plan i samband med att olika lokaliseringsskildringar vägs mot varandra. En sammanfattande konsekvensanalys återfinns i slutet av dokumentet (kap 9). För att underlätta och förtydliga den kommunala lov- och tillståndprocessen beskrivs denna i stora drag, vilket vägleder den sökande samt ger kommunens handläggare större vikt i projektet. Planen ska kunna läsas i sin helhet men även fungera som ett uppslagsdokument.